

bedte. Jeg tror, at denne Logik er hentet lidt langt fra. Jeg tror virkelig, at dette Privilegium baade i 1741, da det blev givet, og nu danner en Undtagelse fra Lovgivningens almindelige Regler. Smidlertid vilde der ikke være saameget til Ginder for, at dette Privilegium vedblev at bestaa, naar det blev indskrænket til det Omfang, som det virkelig har efter Ordene i Reskriptet af 1741, thi saa vilde der i og for sig ikke være saameget til Ginder for, at Hammerum Herreds Beboere vedbleve at have denne Bemyndigelse. Men, efter hvad der fra alle Sider af Kjøbmænd og Andre meddeles, har dette Reskript i Tidernes Løb faaet en Ubvidelse, som ikke lader sig forene med andre Næringsdrivendes Ret omkring i Kjøbstæderne. Det siges saaledes, og jeg tror, det er rigtigt, at ikke alle de Folk, der gaa omkring under Navnet Hammerum Herreds Beboere, have Hjemsted i dette Herred. Hammerum Herred er et af de svagest befolkede her i Landet; men dersom alle de, der gaa omkring under Navnet Hammerum Herreds Beboere, virkelig vare fra Hammerum Herred, vilde det være et af de stærkest befolkede Herreder i hele Landet. Jeg tror, at det gaar med det, ligesom f. Ex. med Portvin, der drikkes 10—20 Gange saameget deraf, som der produceres i det paagjældende Land. Saaledes er det ogsaa her. Der gaar Mange omkring og falbyde Varer under Paaskud af, at de ere fra Hammerum Herred, uden at de i Virkeligheden ere det. Der siges dernæst i Andragendet, at de rejse omkring med Kolonialvarer. Hvis det ikke er en Trykfeil, forekommer det mig meget besynderligt, thi det er dog hjemmefabrikerede Udvarer, Hammerum med flere Herreders Beboere have Ret til at gaa omkring med. Her staar i Andragendet, saaledes som det er refereret, at „hele Læs“ Kolonialvarer paa den Maade faldbolbes ved Landbefolkningens Dør“. Jeg har nok hørt, at disse Folk indeni deres Udvarer gemme Knive, Sage, Knipslinger og deslige, men at de ogsaa skulde gaa omkring med hele Læs af Kolonialvarer, har jeg ikke hørt før nu. Det kan saamænd gerne være, men ialtfald er det ikke saameget Hammerum Herreds Beboere som vedkommende Politimestre, der have Skyld i, at der ikke lægges Vaand paa dette Uvæsen, som sikkert nok drives under Skalkeskjul af, at det er et Privilegium i Kraft af dette Reskript. Dengang Privilegiet blev givet, var det ganske vist til stor Nytte, ikke alene for Hammerum Herred, som det hedder i Reskriptet, men ogsaa for Kjøbenhavn, og det har, som det ærede Medlem, der bor i Herning, for lidt siden udtalte, haft sin store Nytte for hele Landet, at der fra Hammerum Herred er udgaaet Mænd, som have grundlagt store Firmaer her i Kjøbenhavn. Men jeg tror, at det ikke nu mere er tidssvarende. Hammerum Herred var lang Tid anset for at have omtrent den fletteste Jord i Danmark, men efter at man har begyndt

at opdyrke Heberne, er man kommen under Veir med, at dette Herred indeholder ikke saa daarlig Jord endda, og det er jo saaledes, at Hovedstaden i Hammerum Herred, Herning, er isærd med at blomstre op, takket være en dygtig og sagtyndig Ledelse, der har forstaaet at gjøre sig gjældende og ogsaa er trængt ind i Hjertet af dette Thing. Under denne Ledelse er Herning isærd med at arbejde sig op paa samme Maade, som Silkeborg for nogle Aartier siden gjorde under Michael Dremsens Auspicier. Nu er der altsaa ingen Grund til længere at sige, at Hammerum med flere Herreders Beboere ere saa fattige, at de trænge til dette Privilegium. Jeg tror derfor, at dette ikke længere er nogen Grund til fremtidig at lade dem beholde det. Der er flere Andragender, om hvilke jeg ikke skal tillade mig at ytre mig, da der ikke er gjort særlig Indstilling om dem. Jeg skal kun bemærke, at forsaavidt det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds yttrede, at ogsaa de gif ud paa at indskrænke Næringsfriheden, tror jeg, det er en Felttagelse, thi navnlig det Andragende, som han særlig fremhevede, det Andragende, der er stillet af Hænderernes Handelsforening, gaar ud paa en meget berettiget Klage, og Sagen vil nok blive bragt frem under saadanne Former, at den ikke alene kan komme til at foreligge her i Thinget til Diskussion, men ogsaa kan føre til det Resultat, at det Uvæsen, hvorover der klages, bliver hæmmet.

Konklusion: Ogsaa jeg skal tillade mig med nogle faa Ord at anbefale til Vedtagelse af Thinget Udvalgets Mindretals Indstilling under Nr. 3. Jeg gjør det, fordi jeg er saare langt fra at være af samme Mening som det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen), der jo synes særlig kaldet til at varetage de jydste Handelsinteresser her i Thinget. Jeg finder ikke, at det er noget Angreb hverken paa den almindelige Næringsfrihed eller paa Landbostiden særlig; thi det er en Kjendsgjerning, at det Allermeste af, hvad disse Bispekæmmere føre i deres Værepakker, ikke er Husflidsfrembringelser; det Allermeste er Fabrikvarer og ikke engang indenlandste Fabrikvarer, men ogsaa udenlandste; det har det ærede Medlem ikke dristet sig til at modsigge, ellers vilde han sikkert have gjort det, da han ikke tager i Betænkning at give sin Mening tilkjenning under Foredragene. Jeg finder, at det er urigtigt, at, medens Næringsdrivende baade i Kjøbstæderne og paa Landet og Handlende, der ernære sig ved Ombæring af Varer, skulle bekoste Næringsbevis og bære andre Byrder for at drive denne Handel, saa ere disse omreisende Bispekæmmere udrustede med den særlige Forret, at de maa omsætte baade indenlandste og udenlandste Fabrikvarer, uden at have nogenformhelt Forpligtelse til at løse Næringsbevis. (Afbrydelse af Th. Nielsen.) Det ærede